

{ datorrena } **Isidro Esnaola**

Akordiorik gabeko banaketaren kostua

Beti saldu digute katalanek diruari asko begiratzeko ziotela eta euskaldunok, aldiz, motibazio nobleak genituela. Egungo egoerak kontrakoa esaten digu hain justu. Jeltzaleak harro dabil-tza Madrili lau sos ateratzea lortu izanagatik. Katalanak, ordea, emandako hitza betetzera doaz eta oztopo guztien gainetik autodeterminazio eskubi-dea egikaritzeko urratsak egiten ari dira. Eta inork ez du diru konturik aipatu. Beharbada, estereotipo horiek espaino-lek ezarritakoak dira eta denokitsu-itsuan sinetsi ditugu. Kontuak kontu, Madrilek beti egin ditu negoziak batzue-kin zein besteekin, beti erosi izan ditu bi herriotako orde-zkarien borondateak. Baina krisi ekonomikoarekin batera, borondateak erosteko garaia amaitu zen, batez ere, baliabi-deak amaitu zirelako. Hortik aurrera, batzuek temati jarrai-tu dute ohitura zaharrekin, eta, besteek, berriz, beldurra- gainditu eta bide propioa egitea deliberatu dute. Eta estere-otipoak apurtu dituzte.

Edozein kasutan, urriaren 1eko erreferendumaren kan-paina hasiera honetan gai ekonomikoak inortxok ere ez aipatzeak atentzioa ematen du. Soilik enpresari elkarteek egin dute hitzen bat edo beste, baina prozesuaren kostuaren inguruan. Antzeko erreferen-dumak egin izan direnean, Quebec edo Eskozian adibi-dez, argudio ekonomikoak ahoz aho ibili izan dira. Gaine-ra, independentziaren aurka-koen argudio nagusiak ekono-mikoak izan ohi dira. Jendea beldurtzeko independentziak kalte ekonomikoak ekarriko dituela esan ohi dute. Horrela, zorigaitz guztiak iragartzen dituzte: enpresek alde egingo dute; gelditzen direnek merkatuak galduko dituzte; langa-bezia igoko da eta pobrezia zabaldu... Babes sozialaren gain-behera izaten da ohiko beste mehatxu bat, batik bat pen-tsioekin lotuta. Estatu independenteak ez omen du diru nahikorik izango pentsioak ordaintzeko; maiz errepikatzen da ideia hori. Eta hala, ekonomiarekin lotutako mehatxuak bat bestearen atzetik sartzen dituzte eztabaida politikoan.

Aldiz, oraingoz Katalunian entzun dugun argudio baka-rra Europar Batasunarena izan da. Katalunia, lehen Eskozia bezala, independentzia eskuratuz gero Europar Batasunetik kanpo geldituko dela diote unionistek. Horri gehitzen diote Katalunia eurotik kanpo geldituko dela, merkatu bakarrera sarrera galduko duela, eta abar. Baina Europar Batasunetik

kanpo geratzearen argudioa ikuspuntu politiko batetik era-bili dute. Unionistek Katalunia nazioen klub garrantzitsu batetik at izango dela azpimarratu nahi izan dute, hau da, galera ekonomikoak baino, independentziak Kataluniari estatus galera bat ekarriko diola irudikatu nahi izan dute.

Eztabaida ekonomikoa baztertzeak ondorio batzuk ditu. Alde batetik, eztabaidari heltzeak praktikan erreferendu-maren onarpena ekarriko luke. Erreferenduma ukatzean, baina, katalanak konbentzitzeari ere uko egin diote unio-nistek. Independentziaren aurkako argudio asko eman be-harrik ez dute izan: aurkaria menderatzea da Estatu espai-nolaren jomuga bakarra. Horretarako argudioak sobera daude, indarra besterik ez da behar. Baina mehatxuek po-rrot egitean, baliabiderik gabe gelditu dira. Hori horrela iza-nik, unionistek beraientzat garrantzia duen galera bakarra Espainia zatitzea dela onartu dute praktikan; hau da, beste guztia horren menpe dagoela, kalte ekonomikoak eta ongi-

Unionistek beraientzat garrantzia duen galera bakarra Espainia zatitzea dela onartu dute praktikan; beste guztia horren menpe dagoela, kalte ekonomikoak eta ongizate mailako kalteak barne

zate mailako kalteak barne. Kontuan hartu beharreko posi-zioa independentziaren bideragarritasun ekonomikoari buruzko etorkizuneko eztabaidetan.

Ekonomia mendeko tokian kokatu dute unionistek, poli-tikaren azpian. Horrela behar du. Hala ere, erabaki politiko-en kostua aintzat hartu behar da beti. Ematen du espaino-lak prest daudela ontzi guztiak galtzeko mendekotasuna mantendu ahal izateko. Baina horrela dena galduko dute. Akordiorik gabeko banaketa emanez gero, aktibo eta pasibo bereizketarik ez da egingo. Estatu espainola geldituko da aktibo guztiekin, Kataluniako lurraldean daudenak salbu, eta pasibo guztiekin, hau da, zor guztiarekin. Eta Moody's agentziak aste honetan bertan gogoratu du Kataluniak bil-tzen duela Estatuaren aberastasunaren % 19 eta biztanleria-ren % 16. Akordiorik gabe, zorraren zama Estatuaren bizka-rrean geratuko da. Baina bizkar estuagoak izango ditu. •